

KINSTELLAR

Реформа конкурентного законодавства України стартує у 2024 році

З 1 січня 2024 року набирає чинності Закон України № 3295-IX ("**Закон**"), спрямований на посилення повноважень Антимонопольного комітету України ("**АМКУ**") та ґрунтовний перегляд конкурентного законодавства України шляхом приведення його у відповідність до стандартів Європейського Союзу. Серед найпомітніших змін удосконалена політика звільнення від відповідальності (leniency), запровадження процедури врегулювання у справах (settlement) про антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання та зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, чіткі строки для розслідувань АМКУ та посилений контроль за концентраціям, включаючи оновлені порогові показники.

Основні зміни, які вносить Закон, включають:

Строки для розслідувань АМКУ

Закон встановлює максимальний строк розслідування АМКУ до п'яти років. Як правило, розслідування АМКУ мають проводитися протягом трьох років. Однак строк розслідування АМКУ може бути продовжений на два роки у разі необхідності надання додаткової інформації.

Політика звільнення від відповідальності (leniency)

Відповідно до Закону, відповідачі в рамках розслідування можуть просити зменшення штрафів, накладених АМКУ, в обмін на надання ними суттєвих доказів. Першій компанії, яка бере участь у розслідуванні та надає такі докази, надається знижка в розмірі 50%; другій - 30%; наступним компаніям - 20%. Інформація про співпрацю компанії з АМКУ є публічною. Однак АМКУ не може розголошувати отриману інформацію з будь-якою іншою метою, окрім власного розслідування у справі по картельній змові. Крім АМКУ, на таку інформацію може посилатися суд при вирішенні справ за позовами про відшкодування шкоди, завданої внаслідок порушення у вигляді картельної змови. АМКУ вже розробив та схвалив проєкт порядку звільнення від відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій.

Процедура врегулювання у справах (settlement)

Законом запроваджується процедура врегулювання, яка пропонує компаніям скоротити розслідування та зменшити штрафи на 15%. Щоб скористатися процедурою врегулювання, респонденти повинні ініціювати процедуру та заздалегідь погодитися на сплату штрафу. Це має бути зроблено до того, як АМКУ направить свої попередні висновки сторонам у розслідуванні. Процедура врегулювання розпочинається лише за згодою АМКУ. Процедура врегулювання реалізується шляхом підписання угоди між АМКУ та відповідачем. Доступ до інформації, що розкривається під час переговорів про врегулювання, обмежено, і АМКУ може розголошувати таку інформацію лише за згодою відповідача. Під час переговорів про врегулювання АМКУ інформує відповідачів про порушення у вигляді картельної змови, яке є предметом розслідування, ринки, на які це впливає, і попередній розрахунок штрафу, який буде накладено. Звертаємо увагу, що процедура врегулювання не застосовується, якщо порушення не могло і не може бути припинено, а його причини та наслідки не могли і не можуть бути усунені внаслідок дій відповідача. АМКУ схвалив відповідний проєкт порядку врегулювання у справах про антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання та зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку.

Основні зміни, які вносить Закон, включають:

Перевірки АМКУ

Як і до прийняття Закону, АМКУ зможе проводити перевірки. Однак згідно із Законом для цього необхідно мати рішення господарського суду та розпорядження АМКУ. Під час перевірок працівники АМКУ матимуть більше повноважень, ніж раніше, і тепер зможуть отримувати копії/витяги з документів; накладати арешт на майно та документи; вимагати від посадових і службових осіб усних або письмових пояснень фактів/документів; фотографувати, робити аудіо- або відеозаписи.

Посилення контролю за концентраціями

Закон також вносить зміни, спрямовані на посилення контролю за концентраціями, а саме:

- ❑ **Порогові значення для подання заяви:** на відміну від поточної ситуації, коли другий тест безпосередньо стосується активів або обороту об'єкта придбання в Україні в розмірі більше 8 мільйонів євро, Закон також поширить цей тест на ситуації, коли лише група набувача має зв'язок з Україною.
- ❑ **Набуття контролю:** концентрація тепер визнається, серед іншого, як укладання угод, результатом яких може бути набуття контролю. Іншими словами, навіть у разі придбання частки в статутному капіталі в розмірі 25% або більше, якщо це не забезпечує вирішальний вплив, дозвіл на концентрацію не буде вимагатися.
- ❑ **Повністю функціональне спільне підприємство:** створення спільного підприємства кількома компаніями потребуватиме дозволу АМКУ на концентрацію лише у випадку, якщо таке спільне підприємство буде самостійно здійснювати повноцінну господарську діяльність протягом тривалого періоду часу.
- ❑ **Серійні транзакції:** транзакції, які відбуваються протягом дворічного періоду між тими самими сторонами та підпадають під визначення «концентрації», розглядатимуться як одна транзакція, чинна на дату останньої з них.
- ❑ **Фінансові показники продавця в Україні:** фінансові показники продавця можуть бути виключені з розрахунку порогового значення для подання заяви, якщо об'єкт не володіє активами в Україні і не здійснював діяльності в Україні протягом останніх двох фінансових років та у поточному періоді.
- ❑ **Подвоєні збори за подання заяви:** плата за подання заяв про злиття буде збільшена майже вдвічі з 1 січня і становитиме приблизно 1100 євро (еквівалент 42 500 грн). Для заяв про недопущення конкуренції та інших узгоджених дій нова плата становитиме приблизно 550 євро (еквівалент 25 500 грн).

Основні зміни, які вносить Закон, включають:

Інші процедурні гарантії

Закон також передбачає наступні зміни:

- ❑ **Вимоги щодо збору доказів:** Закон уточнює процедурні вимоги до дій АМКУ щодо збирання доказів, щоб бізнес міг контролювати правильність кожного етапу.
- ❑ **Надання рішенню АМКУ статусу виконавчого документа:** АМКУ більше не доведеться звертатися до суду для накладення штрафу. Таким чином, штрафи будуть накладатися виконавчими органами на підставі відповідного рішення АМКУ.
- ❑ **Солідарна відповідальність:** Закон запроваджує солідарну відповідальність суб'єктів господарювання за сплату штрафів, накладених АМКУ.
- ❑ **Розширений доступ до реєстрів:** АМКУ матиме прямий доступ та інформацію з автоматизованих інформаційно-довідкових систем, баз даних органів державної влади та місцевого самоврядування.
- ❑ **Новий порядок встановлення штрафів:** Закон передбачає, що АМКУ має затвердити обов'язковий порядок визначення розміру штрафів. Швидше за все, такий порядок ґрунтуватиметься на чинних роз'ясненнях АМКУ щодо встановлення штрафів (затверджених у 2016 році у вигляді рекомендацій). Після її схвалення АМКУ буде зобов'язаний повною мірою виконувати її положення, а українські суди зможуть змінювати або скасовувати рішення, винесені АМКУ, якщо вони не відповідатимуть процедурі.

По додаткову інформацію звертайтеся до нашої команди:

Олександр Мартиненко

Партнер

+380 44 490 9575

olexander.martinenko@kinstellar.com

Юлія Ейсмонт

Керуюча юристка

+380 44 490 9575

yulia.eismont@kinstellar.com